ADELAIDE

Die bewoude Amatola-berge is so asemrowend dat dit moeilik is om te glo dat dit eens slagveld was. Maar dis wel die geval. Die San en die Khoikhoi het daar eers gewoon, daarna die Khoikhoi en die Xhosa, gevolg deur die Xhosas en die Britte en uiteindelik die Britte en die Boere. Die gebied is deurtrek in die geskiedenis, van die San tot die Setlaars, maar wat lei dit veel meer: stapvoetse, ossewa, kanonvuurte en bloot eenvoudig die genot van so 'n omgewing. 'n Omgewing wat JRR Tolkien se The Hobbit ingeboer het. Van 1780 was die Britte en die Xhosas vir 'n eeu slags en baie van dorpe in die gebied was garnisoene. Adelaide op die Koonaprivier, 180 km van Oos-Londen en 230 km van Port Elizabeth, was een van hierdie garnisoene. Dit is gestig deur Skotte wat in die Katriviervallei in die omgewing van die dorp gewoon het. Hulle het dit genoem na Koningin Adelaide, eggenote van Koning William IV. King William's Town, nie ver daarvandaan nie, heet na die koning. William IV was die Britse monarg voor Koningin Victoria. Die kleurrykste simbool van die Skotse besetting is die Presbiteriaanse kerk wat op die plaas Glenthorn, 'n afstammeling, gebou is. In die Oorlog van Mlanjeni (1850-53), 'n bitter stryd, was Adelaide strategies – veral gedurende die Slag van die Waterkloof, wat twee jaar geduur het. Adelaide was strategies geplaas in die Oorlog van Mlanjeni (1850-53), en veral gedurende die Slag van Waterkloof wat twee jaar geduur het, het dit die dorp bekendheid verwerf. Genl. Jan Smuts het tydens die Anglo-Boere-oorlog hierdie dorpie besoek. Benewens historiese gedenkwaardighede en die natuurskoon is daar ook die wildreservate Mpofu en Tsolwana, en die Katriviervallei.

Adelaide Gimnasium

STIGTINGSDATUM: 1978
LEUSE: ORANDO LABORDANDO PERFICIMUS (ONS SLAAG DEUR GEBED EN INSPANNING)
ADRES: WELSHSTRAAT, ADELAIDE

FNB

Skoolgeskiedenis

Drie skole het in 1978 saamgesmelt om Adelaide Gimnasium te vorm – die Hoërskool Adelaide, die Hoër Huishoudskool vir meisies, en die Hoër Tegniese Skool Piet Retief vir seuns. Die skool is toe Hoërskool Piet Retief genoem en die leerlinge 'Kwaggas.' In 1993 is die naam verander na Adelaide Gimnasium, die oorspronklike keuse vir 'n naam.

Piet Retief, die beroemde Voortrekkerleier, het van Grahamstad gekom, maar hy het ook 'n halfwegstasie naby Adelaide op die pad na Tarkastad gehad.

Die skool het twee koshuise; Van Wyk-huis vir 250 seuns en Gideon van de Vyfer-huis vir 150 meisies. Dis 'n dubbelmedium-skool en klasse is in sowel Engels as Afrikaans. Die onderrig is omvattend en sowel akademiese as tegniese vakke word aangebied. Die leerders kom van oral in Oos-Kaapland.

Die skool roem hom op sy akademiese prestasies, goeie sportafrigting en kulturele bedrywighede. 'n Beduidende aantal leerders kry jaarliks provinsiale kleure in uiteenlopende sportsoorte, met inbegrip van rugby, krieket, atletiek, netbal, tweekamp, swem, tennis en hokkie.

Kwaggas Rugby

Die skool is geesdriftig oor rugby en moet, soos alle ander plattelandse skole, ver reis vir kragmetings. Daar is Winterberg in Fort Beaufort, Gill College in Somerset-Oos, Marlow in Cradock, en Hoërskool Burgersdorp. Die jaarlikse interskole teen Hoër Landbouskool Winterberg, bekend as die Apies, is 'n hoogtepunt op die kalender.

Adelaide neem jaarliks aan die Despatch-naweek deel en toer gereeld.

Die skoolhoof, Jan Stroebel, was 'n paar jaar 'n topskeidsregter en die voorsitter van die Grens-skeidsregtersvereniging. In een jaar was die no.1-, no.3- en no.5-skeidsregters almal van Adelaide.

Geleenthede vir seuns om aan die Cravenweek deel te neem, is verminder met die verdwyning van Noordoos-Kaapland as 'n provinsie en die afname van Cravenweekspanne van 36 in 1989 tot 18 in 2004, met inbegrip van Namibië en en Zimbabwe. Adelaide speel nou sy sport onder die Oos-Kaapse banier.

Bekende spelers

Die skool het twee Springbokstutte opgelewer wat albei in die Wêreldbekereindstryd van 1995 gespeel het: Os du Randt, enig in sy soort, en Garry Pagel, wat ook tans in die omgewing boer. Toe die eindfluitjie in 1995 op Ellispark blaas, was albei op die veld. Du Randt het ook 'n tweede wêreldbekermedalje ingepalm in 2007. 'n Derde Springbok is Anton Leonard, kaptein van die Blou Bulle. Hy was hoofseun in 1993.

Os du Randt en Garry Pagel het vir Noordoos-Kaapland by die Cravenweek gespeel. Du Randt het in 1990 vir SA skole gespeel, asook Barry McDonald in 1995 en 1996, en Elroy Snayers in 1995.

Verskeie ander spelers het vir Noordoos-Kaapland, Oostelike Provinsie-Platteland en Oostelike Provinsie uitgedraf.

Faan Bekker en Os du Randt het ook vir Vrystaat gespeel en Anton Leonard vir die Eagles.

"Dit was ons eerste interskoolwedstryd in 1993, en almal was opgewonde want ons had 'n sterk vyftiental en die wedstryd sou op ons tuisveld gespeel word. Ons het die Vrydagaand vir 'n spanpraatjie byeengekom. Die meeste van ons was koshuisseuns, so dit was maklik om te organiseer. Ek dink ons het die nag in die siekeboeg geslaap om op die wedstryd gefokus te bly. Omdat ons 'n betreklik klein skool is, moes almal die hokkiespan en daarna die netbalspan aanmoedig. Voor die groot rugbywedstryd was daar 'n uurlange onderbreking en almal het na die hoofveld beweeg. Ek kan onthou hoe al die boere hul bakkies om die veld geparkeer het. Ook die dorpenaars het opgedaag. Daar was byna 'n toetsatmosfeer. Die eerste span was in die koshuis, en toe ons uitstap het almal begin juig en sing. Daar was twee skeidsregters, mnr Pelser en mnr de Beer – twee mense vir wie ek die wêreld se respek het. Die span sou alles vir hulle doen. Saterdae sou ook nooit dieselfde wees sonder ons dominee Sas Swart en ons skoolhoof mnr Botha nie. Niemand het harder as hulle gejuig nie. Met die interskole het ds Swart homself so hees geskree dat hy beswaarlik die volgende dag kon preek. Ek het my skooljare geniet. Omdat sport so 'n passie was, hoef jy net met die onderwyser oor sport te praat om skoolwerk te vermy. Maar een ding wat my skool my geleer het, is om hard te werk. Daar is 'n gesegde: Harde werk sal talent altyd klop, tensy talent hard werk. "

— Anton Leonard (1993)

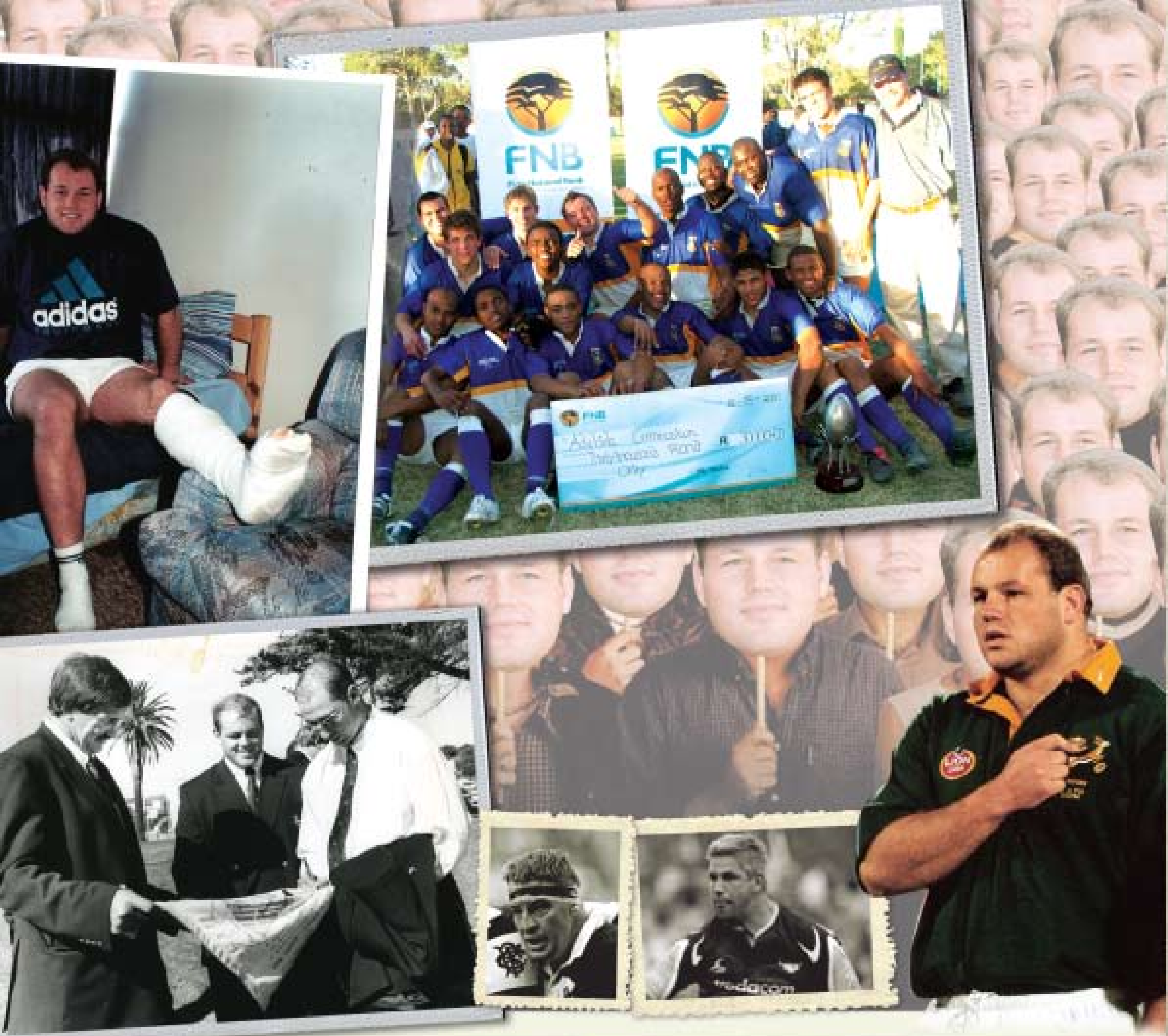

Internasionaal

Suid-Afrika:
Os du Randt, Garry Pagel, Anton Leonard

"As jy die eerste span haal, word 'n groot ophef van jou gemaak. Ek onthou hoe die std 6-mannetjies vir ons 'n tonnel by die veld gemaak het, en sodra ons in die middel van die veld is, hoe die oorlogskreet uitgevoer is."

— Garry Pagel (1982–84)

"Os du Randt het agsteman op skool gespeel. Hy was groot en vinnig en was goed in hierdie posisie. Maar ek wou hom as stut vir Noordoos-Kaapland inspan, en 'n week voor die Cravenweek het ek hom ingelig. Hy was ongelukkig met my besluit en wou nie die basiese vaardighede vir die posisie leer nie. Nadat ons 'n bietjie koppe gestamp het, het hy ingewillig en besonder goed by sy nuwe posisie ingepas. Teen die einde van die week is hy vir SA Skole gekies. Ek het groot respek vir hom as mens en speler. By die Cravenweek het hy selfs vir my koffie in die bed gebring!"

— Dawid Botha
(Os du Randt se breier
by die Cravenweek van 1990)